AZ EURÓPAI UNIÓ
BÍRÓSÁGA

A Bíróság **ítéletei**
a C-442/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (A LULUCF-ágazat céljai), a C-444/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (A járművekre vonatkozó kibocsátási előírások megerősítése), a C-445/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (A piaci stabilizációs tartalék meghosszabbítása), a C-451/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (A közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó ágazatokra vonatkozó célkitűzések), a C-505/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (Kibocsátási egységek az épület- és közúti közlekedési ágazatban), a C-512/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (Az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus) és a C-771/23. sz. | Lengyelország kontra Parlament és Tanács (Energiahatékonyság) ügyben

163/26. sz. sajtóközlemény

Luxembourg, 2026. november 12.

Üvegházhatású gázok kibocsátása: a Bíróság elutasít hét keresetet, amelyeket Lengyelország az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag különböző jogi aktusai ellen nyújtott be

Azért, hogy az Európai Unióban 2030-ig legalább 55%-kal csökkentsék az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest, illetve a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése érdekében az Unió az „Irány az 55%!” csomag részeként számos jogalkotási intézkedést fogadott el.

Lengyelország keresetet nyújtott be a Bírósághoz az e csomagba tartozó alábbi hét jogi aktus megsemmisítése iránt:

1. a földhasználati, földhasználat-változtatási és erdőgazdálkodási (a továbbiakban: LULUCF) ágazatban a nettó üvegházhatásúgáz-elnyelésekre vonatkozóan a tagállamok által 2030-ig kötelezően teljesítendő célértékek meghatározásáról szóló rendelet[1];[2]

2. az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások megerősítéséről szóló rendelet,[3] amely többek között 100%-os kibocsátáscsökkentést ír elő 2035-től a teljes uniós járműállományra vonatkozóan;[4]

3. az uniós üvegházhatásúgázkibocsátás-kereskedelmi rendszer piaci stabilizációs tartalékába helyezendő kibocsátási egységek minimális számának és százalékos arányának megkétszerezését 2030-ig meghosszabbító határozat[5];[6]

4. a tagállamok számára bizonyos ágazatokban – különösen a közúti közlekedés, az épületek, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás ágazatában – előírt, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás éves csökkentésére vonatkozó kötelező célértékek megerősítéséről szóló rendelet[7];[8]

5. az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének módosításáról szóló irányelv,[9] amely többek között kiterjeszti e rendszert a tengeri közlekedésre, valamint külön rendszert vezet be az épület- és a közúti közlekedési ágazatban felhasznált tüzelőanyag-fogyasztáshoz kapcsolódó kibocsátásokra;[10]

6. az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus létrehozásáról szóló rendelet,[11] amelynek célja a harmadik országokból az Unióba behozott egyes áruk szén-dioxid-árazás alá vonása;[12]

7. az energiahatékonysági irányelv,[13] amely többek között meghatároz egy közös uniós célt az energiafogyasztás 2030-ig történő csökkentésére vonatkozóan, valamint energiamegtakarítási kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára.[14]

Lengyelország többek között úgy vélte, hogy a vitatott jogi aktusok elsődlegesen adózási természetű rendelkezések, vagy energiaellátásának általános szerkezetét érintik, így azokat az EUMSZ 192. cikk (2) bekezdése első albekezdésének a) és c) pontja alapján kellett volna elfogadni, amely rendelkezések alapján egyhangú szavazás szükséges az Európai Unió Tanácsában.

A Bíróság a mai napon hozott ítéleteiben **Lengyelország valamennyi keresetét elutasítja**.

Először is a Bíróság megállapítja, hogy a jogalapot a vitatott jogi aktusok mindegyike esetében bírósági felülvizsgálatra alkalmas, objektív tényezők – így különösen az adott jogi aktus célja és tartalma – alapján kell meghatározni. E tekintetben pontosítja, hogy az érintett jogi aktus valószínű hatása nem tartozik ezek közé a tényezők közé, mivel az ezzel kapcsolatos értékelés jellegénél fogva spekulatív, és csak utólagos elemzés tenné lehetővé ezen aktus tényleges és konkrét hatásainak megismerését.

A jogi aktus hátterét képező összefüggéseket szintén figyelembe kell venni a megfelelő jogalap meghatározásához, mivel ezek az összefüggések világossá tehetik az uniós jogalkotó által elérni kívánt célt, különösen, ha az aktus egy már létező szabályozást módosít, ahogy arról szinte valamennyi vitatott jogi aktus esetében szó van. Ilyen esetben e szabályozás célját és tartalmát kell figyelembe venni. Ezzel szemben – mivel valamely jogi aktus jogalapját önállóan kell meghatározni – a hasonló jogi aktus elfogadásához választott jogalap nem feltétlenül releváns.

E körülmények között állapítja meg a Bíróság, hogy a hét vitatott jogi aktus egyikének sem az az elsődleges célja, hogy jelentősen érintse a tagállamok valamelyikének különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásának általános szerkezetét. **Hat közülük az uniós környezetvédelmi politika hatálya alá tartozik**, mivel azok elsődlegesen az Unió előtt álló éghajlati és környezet kihívások kezelésére, valamint a Párizsi Megállapodás[15] célkitűzéseinek elérésére irányulnak. Ami **az energiahatékonysági irányelvet** illeti, azt az EUMSZ 194. cikk (2) bekezdése alapján kellett elfogadni, mivel rendelkezései elsősorban az energiahatékonyság Unión belüli növelésére irányulnak, ami **az Unió energiapolitikájának hatálya alá tartozik**.

Ezt a hét jogi aktust tehát el lehetett fogadni rendes jogalkotási eljárás[16] **keretében**, amelyben az Európai Parlament és a Tanács közösen dönt, ez utóbbi minősített többséggel.

Ezzel összefüggésben a Bíróság hangsúlyozza, hogy **a rendes jogalkotási eljárás alóli kivételeket szigorúan kell értelmezni**. Az a tény, hogy valamely környezetvédelmi vagy energetikai intézkedés az elsődleges céljától eltérő területeken közvetett vagy járulékos hatásokkal járhat, nem elegendő ahhoz, hogy egy ilyen kivétel alkalmazását indokolja.

Másodszor, a Bíróság pontosítja, hogy **az energiapolitikai szolidaritás elve**,[17] amelyre Lengyelország hivatkozik, csak az energiapolitika területének hatálya alá tartozó uniós jogi aktusokra alkalmazandó. Arra tehát nem lehet eredményesen hivatkozni olyan jogi aktusok vitatása érdekében, amelyek – mint a szóban forgó aktusok szinte mindegyike – a környezetvédelmi politika hatálya alá tartoznak.

Ez az elv az uniós jog egyik alapvető elvét képező **szolidaritás általános elvének** a konkrét kifejeződése. Felöleli az Unió és a tagállamok között fennálló, valamint a tagállamokat egymás között terhelő szolidaritásra vonatkozó kölcsönös kötelezettségeket. Ezenkívül arra is kötelezi az uniós intézményeket, hogy hozzák egyensúlyba a különböző tagállamok érdekeit és az Unió egészének érdekeit, **ez ugyanakkor nem zárja ki, hogy egy uniós jogi aktus bizonyos tagállamokra nézve negatív következményekkel járjon**. E tekintetben a Bíróság rámutat arra, hogy az uniós jogalkotó figyelembe vette a tagállamok érdekeit, többek között azáltal, hogy **konkrét kompenzációs intézkedéseket** állapított meg, különösen a Szociális Klímaalap keretében.

Harmadszor, a Bíróság nem fogadja el Lengyelország azon érveit, amelyek szerint a vitatott jogi aktusok némelyike sérti az

Unió népeinek jólétét, különösen gazdasági és társadalmi következményeik – így az energiaárak emelkedése és a munkahelyek megszűnése – miatt. Emlékeztet, hogy az EUSZ 3. cikk, amelyre Lengyelország hivatkozik, az Unió által követett különböző alapvető célkitűzéseket fogalmaz meg, amelyek között a népek jóléte és a tagállamok közötti kohézió mellett anélkül szerepel a fenntartható fejlődés és a környezetvédelem is, hogy e rendelkezés hierarchiát állítana fel közöttük. Ezeket a célkitűzéseket az Unió és a tagállamok politikái és fellépései révén kell megvalósítani. **E rendelkezésre tehát** – az EUM-Szerződés azon különös rendelkezéseitől eltérően, amelyek az ott felsorolt általános célkitűzéseket konkretizálják – **nem lehet hivatkozni valamely uniós jogi aktus jogszerűségének vitatása érdekében**.

Negyedszer, a Bíróság megállapítja, hogy **a vitatott jogi aktusok megfelelnek az arányosság elvének**. Rámutat, hogy a jelen ügyekben érintett területeken, amelyek összetett politikai, gazdasági vagy műszaki döntéseket igényelnek, **az uniós jogalkotó széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik**. Ennélfogva csak az olyan intézkedés jogszerűsége válhat megkérdőjelezhetővé, amely az elérni kívánt cél megvalósítására nyilvánvalóan alkalmatlan. Márpedig sem az uniós jogalkotó által a szóban forgó jogi aktusok elfogadásakor hozott döntések, sem azok alkalmazásának részletes szabályai nem tekinthetők ilyen szempontból nyilvánvalóan alkalmatlannak.

Ötödször, a Bíróság elutasítja Lengyelországnak **az egyenlő bánásmód elvének** megsértésére alapított kifogásait is. A Lengyelország által kifogásolt eltérő bánásmód[18] ugyanis azon alapul többek között, hogy mekkora az egyes tagállamok jelenlegi üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentési teljesítménye a LULUCF-ágazatban, valamint hogy a tagállamok milyen mértékben képesek e teljesítmény javítására. A különbségtételt indokolja továbbá az is, hogy egyes létesítményeknek maguknak kell viselniük az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek uniós kereskedelmi rendszerével kapcsolatos költségeket, míg mások közvetlenül áthárithatják azokat a végső fogyasztókra. Ezek a különbségek tehát a szóban forgó helyzetek közötti objektív eltéréseken alapulnak, és nem sértik az egyenlő bánásmód elvét.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények, szervek és hivatalok uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet az esettől függően a Bíróság vagy a Törvényszék előtt. Ha a kereset megalapozott, az uniós bíróság megsemmisíti a jogi aktust. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot. A tényállás és a jogi háttér ismertetése az ügyekben releváns időszakra vonatkozik, és az ügyek iratain alapul.

A kihirdetés napján az ítéletek (C-442/23, C-444/23, C-445/23, C-451/23, C-505/23, C-512/23 et C-771/23) teljes szövege és adott esetben az összefoglalása megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ✆ (+352) 4303 3047.

Az ítéletek kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők itt: „Curia Web TV", valamint „European Broadcasting Service" ✆ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

[1] Az (EU) 2018/841 rendeletnek a hatály, a jelentéstételi és megfelelési szabályok egyszerűsítése, valamint a 2030-ra vonatkozó tagállami célértékek meghatározása, valamint az (EU) 2018/1999 rendeletnek a nyomon követés, a jelentéstétel, az előrehaladásra vonatkozó nyomon követés és a felülvizsgálat javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/839 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[2] C-442/23. sz. ügy.

[3] Az (EU) 2019/631 rendeletnek az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírásoknak az Unió fokozott éghajlatvédelmi törekvéseivel összhangban történő megerősítése tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/851 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[4] C-444/23. sz. ügy.

[5] Az (EU) 2015/1814 határozatnak a 2030-ig az uniós üvegházhatásúgázkibocsátás-kereskedelmi rendszerhez tartozó piaci stabilizációs tartalékba helyezendő kibocsátási egységek száma tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/852 európai parlamenti és tanácsi határozat.

[6] C-445/23. sz. ügy.

[7] A Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról szóló (EU) 2018/842 rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/857 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[8] C-451/23. sz. ügy.

[9] Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, valamint az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat módosításáról szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/959 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

[10] C-505/23. sz. ügy.

[11] Az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus létrehozásáról szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

[12] C-512/23. sz. ügy.

[13] Az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról szóló, 2023. szeptember 13-i (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

[14] C-771/23. sz. ügy.

[15] Párizsi Megállapodás.

[16] Az EUMSZ 192. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 194. cikk (2) bekezdése alapján.

[17] Ezt az elvet az EUMSZ 194. cikk (1) bekezdése mondja ki.

[18] A C-442/23. és C-505/23. sz. ügyekben.